

Jak doprowadzić do powołania ciała doradczego w gminie lub powiecie

Celem powołania ciała doradczego jest umocowanie blisko władz przedstawicieli określonej grupy mieszkańców, np. młodzieży, seniorów, kobiet. Dzięki temu władze zyskują środowisko, z który mogą konsultować swoje decyzje, a mieszkańcy łatwiej mogą włączać się w kształtowanie polityk publicznych.

Co znajdziecie w tym w scenariuszu

- Minimum teorii
- Krok po kroku
- Co po złożeniu wniosku

Definicja ciał doradczych

Ciała doradcze* na terenie gminy lub powiatu to grupy społeczne powoływane w celu reprezentowania interesów określonych środowisk mieszkańców. Mają charakter konsultacyjny i opiniodawczy – doradzają władzom samorządowym, zgłaszają inicjatywy, przedstawiają potrzeby danej grupy. Ich głównym celem jest wspieranie lepszej komunikacji między mieszkańcami a władzami i zwiększanie udziału obywateli w życiu publicznym i lokalnych decyzjach. Dzięki temu samorząd staje się bardziej otwarty, demokratyczny i dostosowany do potrzeb różnych grup społecznych.

***Podstawa prawna:** jest kilka ustaw, w których mowa o powoływaniu ciał doradczych – przede wszystkim: art. 5b i 5c ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (gminna rada seniorów, młodzieżowa rada gminy), art. 41e do 41j ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (rada działalności pożytku publicznego).

Krok 1: Zbierzcie informacje i argumenty za powołaniem ciała doradczego

- **sprawdźcie zapisy w ustawach** dotyczące tworzenia ciał doradczych – co mówią o możliwości powoływania takich organów, jakie kompetencje im przypisują, jak wygląda tryb powoływania i skład osobowy:

– w przypadku rad młodzieżowych i rad seniorów – ustawę o samorządzie gminnym (art. 5b i 5c),

– w przypadku rad organizacji społecznych, forów dialogu społecznego, zespołów konsultacyjnych – ustawę o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*.

Ustawy znajdziecie na stronie w [ISAP – Internetowy System Aktów Prawnych](#).

*Art. 5 ust. 2 pkt 5 wskazuje możliwość tworzenia ciał doradczych i inicjatywnych jako formę współpracy administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, art. 41a–41j szczegółowo regulują zasady funkcjonowania rad działalności pożytku publicznego na poziomie gminnym, powiatowym i wojewódzkim.

Krok po kroku

Uwaga możecie rozważyć powołanie ciała doradczego o jeszcze innym charakterze, zakresie tematycznym lub formule niż jest to wprost powiedziane w ustawie*.

- **sprawdźcie, jak działają ciała doradcze w kilku innych gminach.** Takie informacje przeważnie są na stronach internetowych gmin (w zakładkach dotyczących rady gminy/miasta, partycypacji, dialogu społecznego, młodzieżowej rady, rady seniorów czy rad pożytku publicznego). Pomocne mogą być również Biuletyny Informacji Publicznej, gdzie publikowane są uchwały o powołaniu ciał doradczych, regulaminy ich działania. Szukajcie przede wszystkim odpowiedzi na pytania: jaki jest zakres kompetencji danego ciała, kto wchodzi w jego skład, w jaki sposób są wybierani członkowie i jakie realne działania udało się przeprowadzić;

***Podstawa prawna:** art 5.2.5 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

- **zbierzcie potrzeby mieszkańców,** przemawiające za potrzebą powołania ciała doradczego, np. że młodzież nie ma forum, gdzie może mówić o swoich sprawach. Polecamy Wam przeprowadzić diagnozę lokalną – Jak przeprowadzić diagnozę lokalną.

Krok 2: Zbudujcie lokalne poparcie

Zanim zaproponujecie powołanie rady, porozmawiajcie z osobami i środowiskami, które będą chciały w niej działać lub będą jej beneficjentami:

- w przypadku rady młodzieży warto skontaktować się z samorządami uczniowskimi i studenckimi, organizacjami młodzieżowymi, harcerstwem,
- w przypadku rady seniorów – z klubami seniora, uniwersytetami trzeciego wieku, lokalnymi grupami wsparcia,

– przy radzie kobiet – z aktywistkami, kołami gospodyń wiejskich, stowarzyszeniami działającymi na rzecz równości,

– w przypadku tematycznych rad, np. ds. zrównoważonego rozwoju – z lokalnymi organizacjami ekologicznymi czy grupami eksperckimi.

Zapytajcie zainteresowane osoby o potrzeby, pomysły i gotowość do zaangażowania się w działania ciała doradczego – przykłady znajdziecie w poradniku [Jak rozmawiać z mieszkańcami](#)

Krok 3: Nagłośnijcie inicjatywę wśród mieszkańców

- **zróbcie spotkania dla mieszkańców**, aby wyjaśnić im, po co jest dany typ ciała doradczego, jak działa i jakie daje korzyści,

- **stwórzcie profil** w mediach społecznościowych promujący Waszą inicjatywę,
- **zbierzcie podpisy** mieszkańców popierających pomysł powołania ciała doradczego, aby pokazać lokalnym władzom, że istnieje społeczne zapotrzebowanie na tego typu inicjatywę. Możecie to zrobić podczas festynu, kiermaszu, mszy odpustowej, w Dzień Seniora, podczas zebrania wiejskiego. Wystarczy, że wyłożycie w widocznym miejscu listę poparcia z krótką informacją: „Popieram utworzenie Rady XXX w naszej gminie – chcemy, by młodzi ludzie mieli swoje forum do zgłaszania pomysłów i opinii”. **Lista powinna mieć tabelę, w której zbierzecie informacje o podpisujących się: imię i nazwisko, miejscowość, ulica, podpis.**

Jeśli chodzi o wymogi dotyczące podpisów, to przepisy przewidują różne tryby. Dla przykładu – gminna rada seniorów tworzona jest na wniosek:

- a) w gminach do 20 000 mieszkańców – co najmniej 50 osób, które ukończyły 60 lat,
- b) w gminach powyżej 20 000 mieszkańców – co najmniej 100 osób w wieku powyżej 60 lat.

Później podpisy dołączcie do wniosku.

- **namówcie sympatyków przedsięwzięcia na obecność na sesjach czy komisjach** rady gminy, podczas których mogą zabrać głos i zwrócić uwagę radnych,
- **napiszcie tekst do lokalnych mediów** lub zaproponujcie wywiad, w którym opowiecie o idei powołania danego ciała doradczego i jego znaczeniu dla mieszkańców.

Krok 4: Współpracujcie z radnymi i z wójtem, burmistrzem

- **znajdźcie radnych otwartych na inicjatywę** – to oni mogą promować pomysł powołania ciała doradczego na sesjach rady, w komisjach tematycznych i rozmowach z władzą wykonawczą. Oni też ostatecznie uchwalają statut ciała doradczego – ich przychylność jest niezbędna do sukcesu całego przedsięwzięcia;
- **umówcie się na spotkanie z wójtem, burmistrzem** – przedstawcie korzyści płynące z powołania określonych ciał doradczych, np. pozytywny wizerunek władzy otwartej na mieszkańców, lepszy kontakt z mieszkańcami.

Krok 5: Przygotujcie wniosek do władz o powołanie ciała doradczego

Wniosek powinien zawierać:

- cel i uzasadnienie powołania rady,
- proponowany skład rady i sposób wyboru członków. Nie trzeba na tym etapie podawać imion i nazwisk konkretnych osób. Wystarczy wskazać, jakie grupy mają być reprezentowane (np. młodzież z różnych szkół, przedstawiciele organizacji społecznych, seniorzy, mieszkańcy z poszczególnych dzielnic). Ważniejsze od nazwisk jest opisanie kryteriów wyboru i procedury powołania (np. otwarty nabór kandydatów, zgłoszenia organizacji, wybory spośród chętnych). Dzięki temu rada zyska bardziej demokratyczny charakter i unikniecie wrażenia, że jest to ciało „z góry obsadzone” ,
- zakres działania rady, np. konsultowanie inwestycji, organizacja wydarzeń,
- podpisy poparcia mieszkańców i przedstawicieli organizacji społecznych.

- **Gdy władza rozpatrzy wniosek pozytywnie**

1. Rada gminy podejmuje uchwałę lub wójt wydaje zarządzenie o powołaniu ciała doradczego. Załącznikiem jest regulamin działania.

2. Odbywa się nabór lub organizowane się wyborowy członków – mieszkańcy lub organizacje społeczne zgłaszają kandydatów. W niektórych gminach organizowane są otwarte wybory, w innych powołuje się członków na podstawie zgłoszeń.

3. Rada zaczyna pracę – na pierwszym posiedzeniu wybiera przewodniczącego, ustala plan działania.

4. Warto nagłośnić sukces powołania rady w mediach lokalnych, na stronie gminy, w szkołach, klubach seniora, aby zachęcić mieszkańców do współpracy i śledzenia działań nowej rady.

Co po złożeniu wniosku?

- **Gdy władza rozpatrzy wniosek negatywnie**

1. Poproście o pisemne uzasadnienie – dowiedźcie się, dlaczego decyzja była odmowna.
2. Nagłośnijcie sprawę – poinformujcie mieszkańców o odmowie i przedstawcie swoje argumenty w mediach lokalnych, mediach społecznościowych czy na spotkaniach społecznych.
3. Zmodyfikujcie wniosek – być może władze odrzuciły projekt ze względu na zbyt szeroki zakres działania, koszty czy formalności. Spróbujcie zaproponować ciało doradcze w innej formule, np. mniejsze, pilotażowe.
4. Powołajcie zespół nieformalny – możecie utworzyć oddolną grupę mieszkańców społecznie pełniącą funkcję doradczą. Pokazując efekty działań, łatwiej będzie wrócić do rozmów z władzami.

5. Poszukajcie wsparcia radnych – mają inicjatywę uchwałodawczą i mogą wnieść projekt uchwały w sprawie powołania rady.

Pamiętajcie, że Wy też macie możliwość skorzystania z obywatelskiej inicjatywy uchwałodawczej.

6. Wracajcie do tematu – odmowa w danym momencie nie oznacza, że pomysł nie ma przyszłości. Jeśli pokażecie, że potrzeba jest realna i ma poparcie społeczne, władze mogą zmienić zdanie.

Pamiętajcie szukajcie poparcia dla inicjatywy powołania ciała doradczego u tych, którym na tym zależy: mieszkańców, radnych, organizacji społecznych, urzędników, sołtysów i rad sołeckich, radnych osiedlowych.

Zobaczcie też: [Narzędziownik – ciała doradcze.](#)